

ЕФЕКТИВНІСТЬ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У ФОРМУВАННІ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Іщенко К.І., Іщенко Т.І

Науковий керівник доктор педагог. наук., к.ю.н. Малихіна Я. А.

Харківський навчально-науковий інститут

ДВНЗ «Університет банківської справи»

В умовах економічної та політичної кризи в Україні актуальними залишаються питання, пов'язані із запобіганням та протидією корупційним діянням у сфері економіки, політики, державного управління. Як відомо, корупція є чинником, що істотно впливає на ефективність функціонування органів державної влади, порушує принципи рівності всіх перед законом, підриває стабільність країни в цілому.

Питання, присвячені проблемам боротьби з корупцією, знайшли своє відображення у працях таких вчених, як: Ю. Бауліна, В. Борисова, О. Кальмана, П. Добродумова, Є. Невмержицького, П. Панченко та інших.

Метою дослідження є аналіз антикорупційної політики держави та розробка методів боротьби з корупцією в Україні.

Здійснюючи аналіз літератури, можна стверджувати, що не існує єдиного та спільного визначення поняття корупції. В таблиці 1 можна побачити трактування терміну «корупція» різними авторами.

Таблиця 1

Трактування терміну «корупція»

Джерело	Визначення автора
1	2
П. Панченко [4]	корупція – протиправна діяльність, яка полягає у хабарництві, зловживанні службовим становищем, нецільовому використанні централізованих фондів, сприянні з корисливою метою комерційній діяльності певних осіб, наданні їм необґрунтованих переваг і пільг, призначенні на посади некомпетентних осіб тощо.
Є. Невмержицький [4]	корупція – це соціально-політичне явище, головною особливістю якого є використання посадовими особами законодавчої, виконавчої та судової влади, а також громадських об'єднань, установ і організацій господарського управління всіх форм власності свого службового становища для одержання матеріальних цінностей, послуг чи пільг для себе або третіх осіб.
І. Яцків [4]	корупція – це комплексне поняття, яке охоплює сукупність взаємопов'язаних правопорушень: кримінально-правових; адміністративно-правових; дисциплінарних.

Проаналізувавши сутність даного поняття, можна стверджувати, що в розмаїтості підходів до вивчення корупції проявляється багатогранність проблеми, адже корупція – джерело дезорганізації суспільства в усіх сферах його життєдіяльності.

Проводячи аналіз антикорупційної політики України, можна виокремити основні чинники, які впливають на рівень корупції: непрозора діяльність органів державної влади, неефективна участь в антикорупційній діяльності органів національної безпеки держави, надмірний вплив певних олігархічних груп на прийняття державних рішень та процедуру кадрових призначень, низький рівень забезпечення захисту прав власності, суперечлива діяльність судової системи у цьому напрямі [5].

В таблиці 2 наведені основні заходи, щодо запобігання та протидії корупційним діям.

Таблиця 2

Заходи, щодо запобігання та протидії корупції

Назва заходу	Сутність	Власний коментар
1	2	3
Реформування виборчого законодавства	Передбачає розробку механізмів протидії інформаційним маніпуляціям, використання технічних кандидатів і партій, що забезпечить прозорість виборів, демократичність, усвідомленого вільного волевиявлення громадян та об'єктивне встановлення результатів голосування.	Необхідно передбачити в Кримінальному кодексі України відповідальність за купівлю-продаж голосів (що є поширеною практикою в Україні) у виборних (представницьких) органах.
Реформа системи державного управління	Передбачає зміну принципів державної служби і контроль за майновим станом представників влади, а також заборону використовувати свої службові повноваження з метою одержання неправомірної вигоди.	В ст. 6 ЗУ «Про засади запобігання і протидії корупції» чітко окреслено основні обмеження щодо використання службового становища. [1]. Ця реформа є надзвичайно важлива, оскільки від того, наскільки високим є статус державного службовця, рівень оплати його праці, правові та соціальні гарантії діяльності, багато в чому залежить мотивація чесного служіння.
Упорядкування системи та структури функцій органів державної влади	Передбачає забезпечення відповідного рівня інформаційної прозорості процесів ухвалення рішення органів державної влади, використання ними бюджетних коштів, а також впровадження механізмів громадського впливу на їх діяльність.	Необхідне обґрунтування критеріїв для визначення оптимальної структури і чисельності органів державної влади, оскільки за змінами їх структури, статусу і функцій часто стоять вузько корпоративні, а не загальнодержавні інтереси.□

Продовження таблиці 2

Реформа судової системи	Передбачає послідовність кроків у реалізації положень закону про судоустрій, передусім забезпечення утворення і діяльності нових судів та оптимального реформування діючих.	Відповідно до ЗУ «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» від 08.04.2014 № 1188-VII метою перевірки суддів є утвердження верховенства права в суспільстві та законності у діяльності судів [2]. Відомо, що незалежні та неупереджені суди є надзвичайно дієвим та ефективним антикорупційним інструментом.
Відокремлення бізнесу від влади	Передбачає по-перше, інституціоналізації лобістської діяльності в Україні, по-друге, обмеження впливу груп інтересів великого капіталу на партійну систему.	Необхідно забезпечити відокремлення можливості ухвалювати владні рішення в інтересах власного бізнесу.

Ще одним важливим чинником, щодо запобігання та протидії корупції є взаємодія інститутів громадянського суспільства з органами влади у сфері формування та реалізації державної антикорупційної політики, що забезпечить ефективність її проведення [3].

Отже, можна зробити висновок, що втілення наведених вище антикорупційних реформ сприятиме удосконаленню політичної системи України, розвитку економіки, формування антикорупційної свідомості громадян та покращення їх життєвого рівня, а також забезпечить ефективність функціонування органів державної влади.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» // Відомості Верховної Ради станом на 09.08.2015 р. – 2011 – №40 – ст.404.
2. Закон України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» // Відомості Верховної Ради – 2014 – №23 – ст.870.
3. Борисов В., Кальман О. Громадянське суспільство та питання подолання корупції // Вісник Академії правових наук України. – Право. – Вип. 2 (41). 2009. – С. 168–173.
4. Макухин А. А. Понятие коррупции в Украине и ЕС: / А. А. Макухин // Ученые записки Таврического национального университета имени В. И. Вернадского. Серия: Юридические науки. – 2013. – Т. 26 (65). № 2-1. – Ч. 2. – С. 55-61.
5. Невмержицький Є. В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми протидії : монографія / Є. В. Невмержицький. – К. : КНТ, 2008. – 368 с.